

Utbildningsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Vårt datum: 2025-09-10**Vårt diarienummer:** ADM/2025:508**Ert datum:** 2025-05-27**Er beteckning:** U2025/01339

En särskild ersättningsmodell för utbildning för omställning och vidareutbildning för yrkesverksamma

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har utifrån sitt verksamhetsområde inga synpunkter på förslagen.

För det fortsatta arbetet med förslagen vill myndigheten emellertid lyfta fram att studiefinansiering och studiestöd kan vara viktiga faktorer för att skapa bra förutsättningar för yrkesverksamma studerande att kunna bedriva studier. CSN vill därför upplysningsvis framföra följande avseende rätten till studiemedel och omställningsstudiestöd.

2.5.3 Korta kurser på deltid utgör övergripande kriterier för den särskilda ersättningsmodellen

I utredningen föreslås att en särskild ersättningsmodell ska användas för fristående kurser med ett omfång av 1,5–5,5 högskolepoäng. Utbildningarna ska ges på deltid på maximalt 75 procent av heltid. CSN har inga synpunkter på ersättningsmodellen som sådan men vill i sammanhanget lyfta fram följande.

Rätt till studiemedel

Av 3 kap. 5 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiemedel bara får lämnas för varje vecka då den studerande bedriver studier på minst halvtid. Studierna måste dock pågå under en sammanhängande tid om minst tre veckor. Studiemedel kan lämnas för studier på heltid, 75 procent av heltid och 50 procent av heltid. CSN vill uppmärksamma att villkoret om tre veckors sammanhängande studier på minst halvtid kan innebära att studiemedel i vissa fall inte kan lämnas för de föreslagna korta kurserna.

Rätten till studiemedel kan även påverkas av bestämmelserna om fribelopp och inkomstprövning i 3 kap. 16 § studiestödslagen. Det kan tänkas att målgruppen yrkesverksamma som vill studera vid de föreslagna korta kurserna på deltid

REMISSVAR

samtidigt arbetar i sådan utsträckning att inkomsterna är så höga att det inte berättigar studiemedel.

Rätt till omställningsstudiestöd

Omställningsstudiestöd kan enligt 14 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd lämnas för en utbildning som motsvarar minst en veckas studier på heltid. 1,5 högskolepoäng motsvarar en veckas heltidsstudier.

Av 16 §, samma lag, framgår att omställningsstudiestöd får lämnas för varje vecka som den studerande bedriver studier på minst 20 procent av heltid. De föreslagna korta kurserna kommer därmed att behöva bedrivas med en minsta omfattning om 20 procent för de yrkesverksamma som vill finansiera sina studier med omställningsstudiestöd. Enligt 17 § kan omställningsstudiestöd lämnas med helt stöd, 75 procent av helt stöd, 60 procent av helt stöd, 50 procent av helt stöd, 40 procent av helt stöd och 20 procent av helt stöd.

2.6.14 Lärosätena och UHR behöver utveckla möjligheten att söka, anmäla intresse och antas till yrkesutbildningar för yrkesverksamma

Av utredningen framgår att lärosätena tillsammans med Universitets- och högskolerådet (UHR) behöver utveckla möjligheten att söka, anmäla intresse och antas till yrkesutbildningar för yrkesverksamma. Utredningen anger att en särskild senarelagd ansökningsomgång för korta kurser skulle vara mycket positivt i detta sammanhang. CSN vill i sammanhanget framföra att omställningsstudiestöd enligt 26 § förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd beviljas i två ansökningsomgångar per kalenderår. Ansökan som avser studier som påbörjas under det första kalenderhalvåret får lämnas in tidigast den 1 oktober året innan studierna påbörjas. Ansökan som avser studier som påbörjas under det andra kalenderhalvåret får lämnas in tidigast den 1 april samma år. Därtill finns turordningsbestämmelser som anger att ansökningar beviljas i den turordning som de kommer in till CSN. Lärosätena och UHR kan i det fortsatta utvecklingsarbetet därför behöva ta ansökningsomgångarna för omställningsstudiestödet i beaktande.

Beslut om detta remissvar har fattats av tf. rättschefen Jeanette Lundqvist efter föredragning av verksjuristen Petra Hedin och utredaren Lisa Nordström. I arbetet med remissvaret har även verksamhetsutvecklaren Eva Hjort Wirtén deltagit.

Jeanette Lundqvist

Petra Hedin

Lisa Nordström